

SLOVENKA

GLASILO SLOVENSKEGA ŽENSTVA

Zvezek 11.

V Trstu, 21. maja 1898.

Letnik II.

Pisemce.

Dobil je drobno pisemce
S peterimi pečati,
Odprl in bral — ah, pač lepo
Zna ljubica pisati.

Skrbno je pisemce ves dan
Na svojem srci nosil,
Zvečer pa drugo že dekle
Razvnet poljubca prosil.

In božal ji je ličeca
Še mlada in cvetoča,
Na prsih mu je kmalo kri
Zaplala živa, vroča. —

Kaj mar mu bil je listič zdaj,
Ta listič — skrbno skriti —
Ko drugo ljubico je spet
Smel vroče poljubiti.

Kristina.

Slovenskemu narodu.

Ponosni smo Slovenci na prirodne lepote naše domovine. Ponosni smo na svoj jezik, ki sega s svojimi divnimi oblikami daleč tja v one čase, ko sta sveta brata Ciril in Metod oznanjala Slovanom veličja božja v domači besedi. Ponosni smo na nepregledno število junakov, ki so umirali za cesarja na bojnem polju. Ponosni smo na veleume, ki so se proslavili v raznih vednostnih strokah. Ponosni smo na vse tiste može, ki so s svojim vzornim delovanjem in z uma svetlim mečem omogočili, da se sedaj naš narod po pravici lahko prišteva prosvetljenim narodom.

Položi na skudelico svetovne kulturne tehtnice poezije doktorja Franceta Prešerna, in nepristranski sodnik mora reči:

Slovenski narod je zbok teh poezij vreden drug velikim kulturnim narodom.

Doktor France Prešeren — naš slavec, ki si opeval v nedolžnih pesmih ljubezni sladkost in njene bridkosti — naš Orfej, ki so Te nebesa poslala »otajat Krajna našega sinove, njih in Slovencev vseh okrog rodove z domač'mi pesmam'«, — naš voditelj, ki si »nam srca vnel za čast dežele, mej nami potolažil razprtije in spet zedinil rod Slovenšč'ne cele«, — propovednik Slovanstva, oznanujoč nam, da »največ sveta otrokom sliši Slave«, — prorok naš, ki si kakor Jeremija lil solnce domovinske ljubezni sredi naše tožne minolosti videč, kako »na tleh leže Slovanstva stebri stari, ječe pod težkim jarmom sini Slave« ter v duhu gledajoč, kako »vremena Kranjcem bodo se zjasnile, jim mil'še zvezde, kakor zdaj sijale«, — doktor France Prešeren, stvaritelj našega lepega slovstva, naš veliki, neprecenljivi pesnik, na Tebe je ponosen naš narod.

To je pokazal, ko ti je l. 1852. postavil na grob kameniti spomenik. To je razodel l. 1872., ko je odičil Tvojo rojstveno hišo s spominsko ploščo. To je osvedočil, ko je proslavil Tvoj spomin z obeliskom, dvigajočim se na obali Blejskega jezera, katerega krasoto si tako vneto opeval. To je pokazal, ko je eno najživahnejših ulic ljubljanskega mesta imenoval s Tvojim slavnim imenom. Davnoletna namera pa, katere uresničenje pričaj vsemu svetu, kako se slovenski narod ponaša s svojim ljubljencem doktorjem Francetom Prešernom in kako mu je hvaležen, se — žal — dosedaj ni še izvela — namera, da bi se našemu največjemu pesniku postavil dostojen spomenik v slovenskem stolnem mestu — v beli Ljubljani.

Dne 8. februarja prihodnjega leta poteče petdeset let, odkar v zemlji domači njegovo truplo leži. Dne 3. decembra l. 1900. pa mine sto let, odkar se nam je porodil doktor Prešeren na visokem Gorenjskem, v okolici slovenskega raja.

Rojaki, v spomin njegove stoletnice naj se dvigne na enem ljubljanskih javnih trgov bronast spomenik doktorju Francetu Prešernu, dvigne naj se mu v Ljubljani, ki je mati »zemlje slovenske, predrage dežele«, v onem mestu, kjer je naš ljubljani pesnik preživel največji del svojega življenja, kjer je zložil svoje najlepše pesmi.

Slovenski narod, tvoje lepo slovstvo — sad XIX. stoletja — sloni na Prešernu: lepše ne moreš skleniti stoletja svojega narodnega in slovstvenega vstajenja, kakor če z dostojnim spomenikom proslaviš svojoga pesnika velikana.

Rojaki, izkažite se radodarne, da se uresniči l. 1900. ta naša plemenita namera!

Slovenke, vašo lepoto je opeval dr. France Prešeren, nabirajte zlasti ve darove za njegov spomenik!
V Ljubljani, dne 7. maja 1898.

Odbor za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik.

Simon Gregorčič, Josip Stritar,
častna predsednika.

Ivan Hribar, mestni župan, itd. itd.
predsednik.

Dr. Ivan Tavčar, odvetnik, itd., Rajko Perušek, c. kr. profesor.
podpredsednika.

Dr. Josip Kušar, odvetnik, Dr. Makso Pirc, odvetnik,
tajnik. podtajnik

Dr. Josip Starè, c. kr. finančne prokurateure pristav,
blagajnik.

Andrej Senekovič, c. kr. gimnazijski ravnatelj, itd.,
blagajnikov namestnik.

Slovenke! Pokažite ob tej priliki svoje rodoljubje, svojo ljubezen do naših duševnih velikanov, svojo narodno zavednost, da ostali svet vidi, kako znamo Slovenke častiti može, ki so proslavili naš narod! Bodimo vredne sestre vrlih Čehinj, ki so tako vnete za napredek svojega naroda in za proslavo čeških ženijev, ki pa svoje oduševljenje kažejo prav tako v dejanji kakor v besedi.

»Slovenka« bode z veseljem priobčevala imena darovateljic, ki pošljejo svoj dar na njeno uredništvo. In prav sem naj bi pošljalo naše ženstvo svoje prispevke, da vidimo, koliko morejo Slovenke, da bi to bilo nekako merilo zavednosti našega ženstva.

Za odbor se je podpisalo nad 100 znanih pisateljev, umetnikov, kapitalistov in rodoljubov, med tem pisateljici gospa Pavlina Pajkova in gč. Márica.

Obup.

Z bolestjo in ubupom v duši
Hitim, bežim mimo ljudi,
Tu se smejo — tam zopet drugi
Sočutno zrejo mi v oči.

In oni — sklepajo o kazni,
Ki me za greh — zadela bo,
Za vse skrbé — a duši blazni
Miru, pokoja ne dadó. —

Kristina.